

mister, spectacolul vieții, dimpotrivă, se încarcă discret de acest mister al metamorfozelor de situații, trăiri și simțăminte peste care plutesc și neliniștile existențiale, dar și o superbă vibrație poetică. Aceasta este amplificată de regizor în final, printr-un sugestiv tablou cu valoare simbolică, ce pare să integreze moartea în ordinea evenimentelor purtătoare de taină și dominate de fatalitate.

Din păcate, o anumită prolixitate a materialului dramaturgic, vizibilă mai ales în prima parte, ca și dificultățile presupuse de întrepătrunderea filonului comic cu cel dramatic se resimt în spectacolul craiovean: în locul unei structuri organice articulate, asistăm mai degrabă la o succesiune de tablouri inegale ca inventivitate și coerență regizorală, omogenitate interpretativă și tensiune emoțională. Atras de accentele comice mai mult decât de dulcea amarul acestui text (ca și în **Unde-i revolverul?**), regizorul construiește cu mână sigură tabloul burlesc al întoarcerii lui „Ulisse” și al confruntării sale cu „peșitorii” (ajutat și de un decor funcțional, de expresive

foto: Florinel Chirea

Regii peșitori

sivele costume și măști ale eroilor, de muzica antrenantă) sau ne oferă bucuria unor recitaluri actoricești în confruntarea dintre cele două bătrâne amante (Sara și Irma), dar nu reușește să evite pasajele verbioase, redundante ori de-a dreptul monotone, când și substanța conflictuală a textului, dar și înfățișarea lui scenică sunt minate de ezitări și fragilitate. Profesionalismul și efortul unor cunoscuți actori, ca Valeriu Dogaru,

Valentin Mihali, Valer Dellakeza, Adrian Andone, și talentul mai tinerilor Sorin Robert Leoveanu și Nicolae Poghirc se zăresc nu de puține ori, dar se și irosesc sub impresia întregului care parcă refuză a se instala pe ecranul memoriei ca un eveniment, ca o performanță. Dar teatrul, ca și viața, nu poate fi alcătuit numai din evenimente, nu-i așa?

Ion Parhon

Între eroare și oroare

Demersurile cu caracter parodic inspirate din opera lui Shakespeare, învăluind în umor situații și personaje celebre, au fost și vor fi numeroase. Unele, demne de sursa lor de inspirație, altele, mai puțin vrednice de a reține atenția, precum textul montat la Craiova, a cărei fragilitate, banalitate și, mai ales, naivitate a umorului ni se înfățișează, în chip luxuriant și redundant, timp de două ceasuri. În caietul-program, regizorul mărturisește că singura sa ambiție este să obțină „recordul mondial de prezentare a celor 37 de piese scrise de Bardul de la Stratford-upon Avon”. Din păcate, în lipsa altor ambiții, poantele, glumele și glumițele inventate de regizorul-„tradaptor” (Petre Bokor a inventat sintagma „tradaptare”) nu sporesc, ci accentuează senzația de infantilism și de trădare a dimensiunilor intelectual-culturale ale actului teatral. Într-un cadru scenografic ce pare să „citeze” scena elisabetană, deloc lipsit de poezie și umor, cei trei interpreți uimesc prin risipa de

OPERELE COMPLETE ALE LUI WLM SXPR (PRESCURTATE) de Jess Borgeson, Adam Long și Daniel Singer. Traducerea: Petre Bokor ● TEATRUL NAȚIONAL din CRAIOVA ● Data reprezentației: 3 aprilie 2001 ● Regia: Petre Bokor ● Scenografia: Vasile Buz ● Mișcarea scenică: Felicia Dalu ● În distribuție: Marian Negrescu, Angel Rababoc, Marian Politic.

Operele complete...

foto: Florinel Chirea

energie și prin ritmul năucitor în care își schimbă „identitatea”. Dar tot acest efort impresionant este pus în

slujba unei mize ieftine, sub semnul confuziei dintre mijloace și scop, iar bunele intenții de a provoca râsul

eșuează de cele mai multe ori în plătitudine și prost-gust. Chiar și momentele „interactive”, în care publicul (împărțit în patru „sectoare”, spre a întrupa tot atâtea personaje colective) este pus să dea din mâini ori să spună (mai degrabă să zbiere) câteva replici celebre („Du-te la mănăstire!” ș.a.), nu-și împlinesc rostul, totul transformându-se într-un vacarm ce evocă (fără efect parodic, însă) spectacolele de divertisment „cu public” de la diversele televiziuni. Ceea ce, într-un spectacol studențesc, cu ingenuitatea și exuberanța vârstei, ar putea constitui un dialog de vioiciune intelectuală și autentică veselie, devine aici umor căznit, grosier sau, pur și simplu, plicticos, departe de a înaripa „inițiativa interpretativă” a spectatorilor, adu-

cându-i mai degrabă pe aceștia în zona minimei rezistențe estetice, așa cum o fac vestii campioni ai prostului-gust de pe micile ecrane ori de pe scenele care au consacrat „umorul de sală polivalentă”. Este regretabil că faptul se petrece pe scena unui Teatru Național apreciat pentru valoarea spectacolelor sale. Astfel, sunt puși într-o situație jenantă actorii cu o frumoasă carte de vizită, obținută sub îndrumarea unor regizori ca Silviu Purcărete, Vlad Mugar, Tompa Gábor și Mircea Cornișteanu și ni se oferă o imagine descumpănitoare a regizorului Petre Bokor, admirat, pe bună dreptate, pentru volumele sale de umor, pentru spectacole ca *Jacques și stăpânul său* (la Teatrul Mic) sau *Cumetrele* (la Teatrul Odeon), a căror altitudine intelectua-

lă se află în frapantă contradicție cu ceea ce am văzut la Craiova. Pentru un artist cu o solidă cultură profesională, atât naivitatea „semnificativului”, cât și dimensiunile inestetice ale „semnificativului” din această reprezentare, ce pendulează mereu între eroare și oroare, nu pot însemna, probabil, decât un nefericit accident, menit a-l face să revină grabnic la... sentimente mai bune. „Dacă vă place spectacolul nostru, vă rugăm să le spuneți prietenilor. Dacă nu vă place, spuneți-le dușmanilor”, ne invită Petre Bokor. Ei bine, nouă nu ne-a plăcut, dar am vrea ca această declarație sinceră să fie percepută de realizatori ca un gest de adevărată prietenie.

Ion Parhon

Ștanga

„LARRY THOMPSON, TRAGEDIA UNEI TINEREȚI” SAU *SHOW MUST GO ON* de Dušan Kovačević. Traducerea: Mara Pașici-Manolescu ● TEATRUL „NOTTARA” ● Data reprezentăției: 1 aprilie 2001 ● Regia: Mara Pașici-Manolescu ● Scenografia: Lia Dogaru ● Muzica: Nicu Alifantis ● Distribuția: Ștefan Sileanu (Actorul Alb), Tania Filip (Directoarea), Cristian Șofron (Ștefan Năsoi), Ion Haiduc (Dragan-Năsoi, Boian, Oliver), Ruxandra Sireteanu (Dragana-Năsoi, Boiana, Olivera), Anda Caropol (Nașa Savka), Ion Siminie (Nașul Sava), Valentin Teodosiu (Specialistul), Claudiu Romilă (Electricianul).

★★

Când viața începe să semene cu teatrul absurd, devine foarte greu de scris teatru realist, absurd, *horror* sau de orice altă natură. Eclectică, realitatea nu are stil și încercarea de a transpune scenic irraționalitatea haosului sparge limitele convenției, producând o inconfortabilă confuzie: spectatorul dorește o viziune ordonată despre haos, nu haosul însuși. Dezordinea creează plictiseală, nu catharsis. Pe sfoara întinsă, destul

de neglijent, deasupra prăpastiei dintre artă și realitate, evoluează scriitorul sârb Dušan Kovačević, profitând oarecum de faptul că actualitatea țării sale este prezentă în toate edițiile buletinelor de știri. „Spectacolul trebuie să continue”, susține vulgata eroică a profesioniștilor scenei. Numai că acest eroism se hrănește din el însuși, pentru că spectacolul nu mai are nici un conținut. Teatrul care se ambiționează să dea reprezentația cu *Cyrano*, deși

lumina se stinge, mașiniștii sunt beți și interpretul principal este într-o profundă stare depresivă, nu are, în fond, mai mult de comunicat decât stupidul serial de televiziune australian privit cu fascinație de către familia imbecilizată a interpretului lui *Cyrano*. Drogul eroismului are până la urmă aceleași efecte ca drogul existenței exotice, iar particularitatea de bază a publicului este că a murit de mult; morți sunt și cei care încearcă să-i distreze. Este o viață de după viață, când nu rămân decât semnele tragediei, convertite în mecanisme comice.

În caietul-program, autorul este citat cu dorința de a scrie comediile triungiului conjugal, după ce viața va lua alt curs (afirmația precedă căderea lui Miloșevici), convins fiind că atunci „sârbii ar avea o literatură proastă, dar ar putea și ei, în sfârșit, să trăiască precum niște oameni normali. Pentru asta, aș accepta să nu mai scriu drame și să las inspirația să iasă din viața mea”. Inspirația era încă prezentă când a scris piesa (1996), în „perioada dintre cele trei războaie”, iar realitatea avea să-și arate ineputabilele ei resurse de fantezie în cel de al patrulea război. Dramaturgul elaborează construcția parcurgând cercuri concentrice, în descrierea realității pătrund amănunte ciudate, care distorsionează sensurile de-abia încheigate, amănunțele încep să creeze o structură paralelă, înlocuind-o treptat pe cea inițială. La lectură, piesa pare discursul unui om care are atâtea de spus, încât se înecă în cuvinte și în imagini și acolo unde lipsește rigoare și seriozitate se pierde. Pe scenă, spectacolul pare discursul unui om care nu prea știe

foto: „Nottara”

